

מיכתבים

אובייקטיביות, בבקשה

על גישתם של הקומוניסטים הישראליים למדינה יהודית (מה נש' תנהג', "המפולת", העולם הזה 18.10.89).

גיליון מיוחד של העולם הזה הוקדש למתקן חשך בתנועה הקומוניסטית בעולם ובישראל. יפה, אבל מדוע כשרים לראיון בנושא זה אבא אבן, ח"כ יאיר צבן, הטרוצקיסט מיקרו ואילו נציגי מק"י פסולים לראיון.

למה ייקרא אובייקטיביות? אולם חמור פי כמה הוא הסילוף בדיבור העולמי הזה: "אחרי המלחמה התנגדו הקומוניסטים לתביעה להקמת מדינה יהודית". עוד בזמן מלחמת העולם השנייה, ב־1943, קבעו הקומוניסטים שבארץ ישראל נוצר מצב חדש, חיים בה שני עמים, עם יהודי ועם ערבי פלסטיני, ולשניהם זכויות לאומיות. וגם ב־1947, בהופעת נציגי הקומוניסטים לפני ועדת האו"ם (לענייני ארץ־ישראל), הם דיברו על אפשרות של פיתרון שיתבסס על שתי מדינות. **עזרי בורשטיין, תל־אביב**

● הקורא בורשטיין, דובר המיפלגה הקומוניסטית, אינו מדייק. עד לנאומו ההיסטורי של אנדריי גרומיקו, התנגדה פק"פ לחלוקת הארץ ולהקמת מדינה יהודית. "לכוונת לאומיות" ניתנו לה שטח גם במדינה של רוב ומיעוט.

ש"ס מן התנ"ך

על מקור שם מישפחתו של איש־העגה תשמ"ט (העולם הזה 27.9.89).

לאִיש־העגה תשמ"ט, אריה דרעי, שם עברי תנ"כי מובהק. בספר דבריה"ם א' (כפרק ב') נזכרים השמות איתן ויהימון וכלכול ודרעי.

וידועי מתייחס לדרעי כמו זרתי לורח. **ד"ר ראובן סיוון, ירושלים**

האמת על המת

עוד על טיבם של הז'לים של תשמ"ט (הם לא הגיעו לתש"ן), הער"לם הזה 27.9.89.

קראתי בעניין את סיכום שנת תשמ"ט מבחינת אלה שנשמטו בשנת תשמ"ט מן העולם הזה (וללא מרכאות), אבל לא כל־כך התפעלתי מן השבחים שחילק העולם הזה לכמה מאלה שלא הגיעו לתש"ן.

על כך אמר פעם זלמן ארן המנהל, מי שהיה שר־החינוך באחת מממשלות ישראל: "כל הספר למת הוא הספר לאמת".

נתן בן־עזרא, נהריה

התייעלות מוסכמת

על הרקע לפרישתו של אחד מבני כורי (הבכור ההיתוך), "רחל המרחלת", העולם הזה 14.10.89.

פרישתו של דן שנבל מתפקידו כמנהל קבוצת הכימיה וחבר ההנהלה המורחבת של הקונצרט, אשר תואמה לפני מיספר חודשים, והחלטתו לפרוש לעסקים פרטיים, נעשתה במסיגרת מדיניות של כור אשר נועדה להביא להגברת ההתייעלות וחיסכון בהוצאות על־ידי צימצום מיסגרות.

הסיכום על הפסקת עבודתו של דן שנבל נעשה בהסכמה מלאה ובהכנה הרדית. מסיבה זו לא היתה להנהלת כור, ואין לה אף כיום, כל ידיעה על עיסוקים אשר עסק בהם ככיכול דן שנבל, לא כאלה המתחרים בקונצרט ולא אחרים מכל סוג שהוא.

מכאן שלא היתה אפשרות שזו תהיה הסיבה לפרישתו והכתבה בעולם הזה ייחסה לעוברת הפסקת עבודתו של דן שנבל בכור משמעויות אשר אין להן כל אחיזה במציאות וזה מבלי שננסה כלל להתייחס לרכילות

הערכה זו את תפקידו וחשיבותו של כלבך שכן קבעה כמה מההחלטות שלי בעבר, הנגזרות עות לרפי גינת.

במרוצת השנים הביאו לי מדי־פעם סיפורים ושמעויות על בלבוטק ועל גינת. הם ייחדו לי גינת עבירות של כלי ההגנות והאיתקה המיקצועיות. תמיד היו לגינת אויבים, ואלה דאגו תמיד להעביר לנו חומר נגד.

אני זוכר שדן עומר המנוח, מי שהיה אצלנו בעל המרור נמר של יו"ר (קורמו של דף ודו"ש), הביא לי מדי פעם תיקים על גינת. בדקתי את החומר ואף ביקשתי להיפגש עם גינת. בפגישה זו, לפני כארבע שנים, שמעתי מפי גינת את הסבריו.

הסיפורים נגעו לגסיעות שנסע בכיכול לחז"ל על חשבון אחרים, על אירוחים שונים בכיכול בלי תשלום, על חלטרות שיכלו כביכול לגרום לניגודי־אינטרסים, וכד'. החלטתי לבסוף שלא לפרסם את החומר הזה, בגלל שורה של שיקולים:

● אף במיקרה אחד לא היתה הוכחה שהיה מיקרה של שוחד.

● היה ברור לי שאדם בתפקיד כזה, הדיוך על כליכך הרבה יבלות כלכליות, ישמש אוטומטית מטרה להשמעות ולעלילות כלתרי פוסקות, והדבר חייב והירות כפולה ומכופלת.

● חשתי שפירסום כלתי־מבוסס, היונק ממקורות רלוויים, עלול לפגוע לא רק בגינת עצמו, אלא גם ביכולתו של בלבוטק למלא להבא את תפקידו, ובכך להביא נזק עצום.

אין זאת אומרת שהסכמתי לכל מילה ששמעתי בבלבוטק. לא־אחת נראה לי שהיה פול בנושא מסוים היה בלתי־הוגן, או בלתי־הודי. אבל כעורך אני יודע שפשלוח מסוג זה הן כמעט בלתי־נמנעות, ויש לתת מרחב רב לשיקולי־הרעת של העורך.

השבוע הירירתי מחדש בהחלטתי מאז, ושאלתי את עצמי אם צדקתי. נרמה לי ששיקולי היו נכונים.

השאלה היא אם בכלל היה מוצדק להפקיד בידי איש אחד — רפי גינת — כוח כליכך אריר, כמו השליטה הבלעדית במדור כזה בט לוויזיה. אם הייתי כליכך זהיר לגבי מדור צרכנות בשבועון זה, שאינו יחיד בתחום העיתונות, הרי הוהירות מחייבת שבעתיים לגבי מכתיר כמו הטלוויזיה, שכוחו עצום ושאינו לו מתחרה.

אולי היה צורך לכונן מזמן ועד־מפקח מיר חר לבלבוטק, שיקבל החלטות באופן קולקטיבי. הדבר היה משמרת את גינת הן מן הליצים המופעלים על בעל מדור כזה, הן מן הפיתויים העצומים האורבים לו.

לעומת זאת אין לשכוח שבלבוטק הגיע לעוצמה כזאת בשל איכותו, שהושגה בתקופת כהונתו של רפי גינת כמפיק התוכנית. אין אנהני יכולים לזפות לגבי ההאשמות המועלות כלפי גינת. זהו תפקידו של השופט, אם אכן יוגש כתב־אישום. אנהני יכולים רק לנסות להטיל אור על העובדות ועל הבעיות הכרוכות במדור חינוך ומסוכן כמו זה.

קיא י' קי.

לא פעם הציעו לי קוראים לפרסם אצלנו מדור של ביקורת צרכנות. מדור שיבדוק מוצרים ומחירים, יחקור עד תום תלונות של צרכנים וייוו מצידו חקירה של שירותים ומיצרכים.

לא היה צורך לשכנע אותי. אני משוכנע ומכבר כי זהו אחד התחומים החשובים של החיים המורניים. ככל שגרלים המונופולים והקארטלים, ככל שמתמעטת ההתחרות האמתית בשוק, כן גוברת תלותו של הצרכן בספק הסחורה והשירות.

לכן חיפשתי עורך או עורכת למדור חדש

רפי גינת
לפתח חמאת רובין

קיני כזה. היו צרכנות להיות לו התכונות הבאות:

- הגינת מוחלטת ובלתי־מתפשרת.
- שיקול־דעת שאינו ניתן לעירעור.
- יכולת של עמידה מוחלטת בפני פיתויים גדולים וקטנים, שחד מכל הסוגים ודי מינים, התנוות מידריות העלולות להפריע לו במליון תפקידו, כך שלא ידבק בו הרבה הקטן ביותר.

● אומץ־לב רוחני וגופני, יכולת עמידה בפני כל ניסיון של חטיטה והפחדה.

תכונות אלה דרושות, כמוכן, לכל עיתון נאי, ובמיוחד לכל עיתון־איחור. אף לבעל מדור כזה הן דרושות פי כמה וכמה, מכיוון שהוא מתמודד עם אינטרסים גדולים. עבודתו יכולה לקבוע את גורלן של חברות המגלילות עשרות ומאות מיליונים.

עוד היום לא מצאתי איש כזה או אשה כזאת. אין לי ספק שיש כאלה, ואשמח להיכירם. אולם לפי שעה לא נחה דעתי לגבי אף אחד מן המועמדים. לכן אמנם עסקנו בכדי קורת צרכנות מדי פעם, התגרנו לאי־אחת בחברות־ענק שהתנקמו בנו קשה ואספר על כך כאחד הגליונות הבאים), אולם נמנעתי מלהביא מדור קבוע, שיעסוק בכך באופן שרטי. השארתי את זה, לפי שעה, לבלבוטק.

אמרת מה שאמרת כדי להדגים את הבעיות הקשות הכרוכות בקיום בלבוטק. אני מעריך של המדור הזה. אני מכיר בחישיבותו העצומה להגנה על הצרכן. עקבתי באהדה רבה, אישית ומיקצועית, אחרי כמה מן המיכצעים הגדולים של בלבוטק.

האישית הכלולה בכתבה, אשר לגביה אין לנו צל של מושג.

אמנון ברנר, הדובר,

כור חעשויות בע"מ, תל־אביב

זהו זמרירי

עוד על מונח עברי לגינגל (מיכ"תביס), העולם הזה 12.7.89 והל"אה).

בשעתו הועלתה על־ידי אחת הקוראות של העולם הזה ההצעה שירוסם למונח הל"ר עזי נ"ינגל. הגבתי וציינתי שהמונח חומר מש"תגר והולך הן בקרב אנשי־הלשוון והן בקרב אנשי־הפירסום.

עתה זה קיבלתי מיכתב מן הועצת לענייני־לשוון בקול־ישראל, הגב' רות אלמגור־רמוז, ובו היא מעירה שהוועדה למילים בש"י מוש כללי שבאקדמיה ללשוון העברית החליטה: ינגל — זמרירי. **חיים נקר, בחיים**

המיספרים של סימון

על הצלחתו של מחבר־מותחנים (התמרוים), העולם הזה 13.9.89.

נכון שז'ורז' סימון אהב הכל בגדול. הרבה מכל דבר: 10 אלפים נשים: 26 חדרים בוויולה שבנה בלוזאן השווייצית:

אבל המיספרים שהעולם הזה הביא בחק שר להצלחתו הספרותית, כמה שהם היו גדולים, בכל זאת לא אמרו את הכל.

ספריו של סימון לא תורגמו ל־45 לשור, נות, כרייות העולם הזה, אלא ל־57 והם לא נמכרו ב־500 מיליון עותקים, אלא ב־600 מיליון עותקים.

נתן דרור, תל־אביב

הז'לים של תשמ"ט

על אלה שהיו בתשמ"ט ושוב אינם עוד (הם לא הגיעו לתש"ן), העולם הזה 27.9.89.

צר לי שבין כל המורמים מעם, שהלכו מאיתנו בשנת תשמ"ט ולא הגיעו לשנת תש"ן, לא מצא העולם הזה לנכון לכלול כמה "עמך".

בין אלה אפשר היה להזכיר את אמי ז"ל, בלנקה פרקש, אשת־חיל במלוא מובן המילה. במשך עשרות בשנים היא סייעה לאבינו המנוח בחנות־המכולת הדלה שלו, גידלה אותי ואת שלוש אחיותיי הקטנות במסירות ובתמסרות וגם מצאה זמן לעסוק בצורכי ציבור, בסיוע לאלמנות בודדות בשכונה.

שושנה פרנקל, ירושלים

העולם הזה

השבועון של ישראל

העורך הראשי: אורי אבנרי

מנהל: אברהם סימון

מנהלת מחלקת־מודעות: רינה מיטרני

המערכת והמינהלה:

תל־אביב, רחוב גורדון 3

(ת.ד. 136, מיקוד 61001)

טלפונים: 03-232262/3

03-5230662

פקס: 03-245130

המו"ל: העולם הזה בע"מ

הדפסת: הדפסת החירש

הצפה: גר

תל־אביב, יר חרצים 7

טלפון: 03-377056

המנהל הכללי: דויד גרשזונוביץ

Handwritten signature: אורי אבנרי